

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Centre)

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfint, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfint, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CENTRU

leșire Nr. 04-6-2281
" 24 " 10 " 2018

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, Strada Alexandru Lăpușneanu 28. MD-2004.

Judecătoria Chișinău sediul Centru mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 162, et.8, bir. 815 (judecător Gheorghe Mîțu). Vă expediază în adresa D-ră copia încheierii nr. 2i-192/18 din 09.10.2018, pe dosarul civil nr. 2i-192/18, pentru informare și examinare.

Anexa: copia încheierii nr. 2i-192/18 din 09.10.2018, sesizarea pe

Asistent judiciar

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**
8 file.
INTRARE NR. 1509
25 10 2018

Balan Vadim

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

SESIZARE

în baza art.135 alin. (l) lit. a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Societatea comercială "Turbilon Teh" S.R.L.
2. Administrator – Vladislav Nicolaev
3. Adresa MD-2020, Republica Moldova, mun. Chișinău, stradela Studenților, nr. 2/4/A, oficiul 117
4. Reprezentant: Avocat Victor Munteanu
5. Adresa: MD-2012, Republica Moldova, mun. Chișinău, strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, nr. 45, oficiul 201
6. ☎ GSM 0-68566688
7. Fax 0030322202702

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității prevederilor alin. (1) art. 21 a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 193-197, art. 663), cu modificările ulterioare, în limitele în care instanța de insolvență **este obligată**, imperativ, fără dreptul discreționar, să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor precum că cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale prezentei legi, a articolelor 9, 10, 16, 18 și 20 a Legii menționate, în parte, și la general, a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și a Codului nr. 225 din 30.05.2003 de **procedură civilă al Republicii Moldova** (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 130-134, art. 415), cu modificările ulterioare, în limitele în care nu au o suficientă claritate și previzibilitate, și nu

c
a
r
e

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECĂTĂ

1. În baza contractului de creditare Nr. 06-06/1/018 din 4 aprilie 2012, cu scadență la data de 4 martie 2014, Banca de Economii SA, în calitate de creditor, și-a asumat obligațiile de a deschide o linie de creditare a SC "Turbilon Teh" SRL, însă **nu și-a onorat obligațiile asumate**, ca urmare beneficiarul creditului **nu a putut să-și realizeze în întregime și să finalizeze programul investițional și, astfel nu doar ca nu a putut obține veniturile scontate, dar a suportat un șir de prejudicii directe considerabile, inclusiv în formă de venit ratat, plata unor penalități și alte pierderi esențiale, ceea ce a afectat grav starea financiară a SC "Turbilon Teh" SRL, inclusiv a generat imposibilitatea rambursării mijloacelor creditare obținute.**

1.1. În legătură cu aceasta, deja patru ani pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru, se află cauza civilă, intentată la cererea Bancii de Economii SA, în proces de lichidare, împotriva SC "Turbilon Teh" SRL, de încasare a pretinsei datorii (dosar nr. 20-2-639-23012014), care rezidă din contractul de creditare Nr. 06-06/1/018. În același timp, deoarece considera că urmare anume a neacordării în întregime a liniei de creditare și altor omisiuni contractuale admise de către Banca de Economii SA,

n
t
r
a

aceasta a provocat prejudicii directe considerabile, inclusiv în forma de venit ratat, plata unor penalități și alte pierderi esențiale, ceea ce a afectat grav starea financiară SC "Turbilon Teh" SRL. În acest context, ultima, în cadrul aceluși proces de judecată, a **înaintat o cerere reconvențională** împotriva Băncii de Economii SA. Astfel, de către Debitor fiind contestată nu doar suma datoriei, acesta pretinzând și anumite satisfacții materiale de la Banca de Economii SA, în proces de lichidare, procesul de judecată nefiind finalizat.

2. În continuare, înțelegând că, în mod normal ar putea fi obligată la plata anumitor despăgubiri de către instanțele de judecată în dosarul civil nr. 20-2-639-23012014, abuzând de drepturile sale și de incertitudinea Legii insolvenței și a Codului de procedură civilă, deși nu are o creanță certă, lichidă și exigibilă, în pofida faptului că **aceleași circumstanțe deja sunt** obiectul unui proces judiciar litigios, în lipsa unei hotărâri de judecată, Banca de Economii SA, aflată în proces de lichidare, a **înaintat o cerere introductivă** împotriva Debitorului SC "Turbilon Teh" SRL, prin care a solicitat, printre altele:

- Intentarea procedurii de insolvență în privința SC "Turbilon Teh" SRL, IDNO 1005600004927;

- **Desemnarea în funcție de lichidator a administratorului autorizat Baracu Roman, deținător al autorizației nr. 202 din 23.06.2015;**

- Validarea creanțelor înaintate de Banca de Economii SA, în proces de lichidare, în calitate de creditor chirografar, ce constituie suma de 836,371.13 (opt sute treizeci și șase mii trei sute șaptezeci și unu, 13) EUR;

- Disponerea aplicării măsurilor de asigurare prevăzute de art. 24 din Legea insolvenței asupra bunurilor debitorului SC "Turbilon Teh" SRL.

2.1. În motivarea cerințelor sale, Banca de Economii SA, în proces de lichidare, se bazează pe faptul că Debitorul nu ar fi executat prevederile contractului de creditare Nr. 06-06/1/018 din 4 aprilie 2012, deși din primul litigiu rezultă, că mai întâi de toate, obligațiile contractuale în întregime, nu și le-a onorat anume creditorul, fapt care a și provocat starea precară și consecințele în care debitorul a fost în imposibilitate să ramburseze partea primită de credit.

2.2. În aceste condiții, datorită prevederilor contestate și imprevizibile a alin. (1) art. 21 a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța a **fost obligată** să primească pe rol cererea introductivă, fiind intentat dosarul de insolvență nr. 2i-192/18 și imediat a aplicat măsurile de asigurare prevăzute imperativ la art. 24 a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, inclusiv a desemnat un administrator provizoriu, **nominalizat la propunerea pretinsului creditor.**

3. În consecință, Banca de Economii SA, în proces de lichidare, practic a obținut pîrghii de dirijare cu activitatea SC "Turbilon Teh" SRL. În continuare, administratorul provizoriu pretinde a prelua conducerea SC "Turbilon Teh" SRL și astfel va recunoaște "datoria" față de Banca de Economii SA, și va renunța la cererea reconvențională și prejudiciul cauzat, fapt care artificial și inevitabil va conduce la insolvența reală a debitorului. Toate aceasta datorită faptului că legislația vizată nu conține criterii clare de previzibilitate și garanții contra abuzului, ba mai mult, limitează libertatea decizională a instanței și dreptul discreționar al acesteia, fiind afectate mai multe drepturi și norme constituționale vizate.

3.1. În legătură cu faptul că SC "Turbilon Teh" SRL contestă și în continuare creanțele Băncii de Economii SA, în proces de lichidare și dreptul acesteia de a depune în astfel de condiții o cerere introductivă, cu atât mai mult, posibilitatea intentării unei eventuale proceduri de insolvență, urmînd ca instanța de insolvență să aplice prevederile legale vizate, chiar și dacă nu există o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată, nu este nici o hotărâre arbitrală irevocabilă, nici o hotărâre judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărîrii judecătorești sau a hotărîrii arbitrale străine, precum nici o decizie (hotărîre) a organului abilitat prin legea executorie la moment, în sensul Articolului 20 alin. (2) liter c) al legii insolvenței. Astfel, pretinsa creanță nefiind certă, lichidă și

exigibilă, și totuși în aceste condiții litigioase, incertitudinea legii stimulează abuzul de drepturi și permite pretinsului creditor, Banca de Economii SA, să solicite instanței de insolvență înlăturarea administratorului părții opuse dintr-un proces pendent și numirea unui administrator de insolvență la propria discreție, fapt care a provocat necesitatea invocării actualei sesizări de neconstituționalitate.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

4. În viziunea autorului sesizării, cât conceptual, atât și normele separate ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și ale Codului de procedură civilă vin în contradicție cu prevederile articolelor articolele 4, 9, 16, 20, 23, 46 și 53 din Constituția Republicii Moldova.

4.1. Astfel, art. 10 al Legii insolvenței, deși enumeră temeiurile de intentare a procesului de insolvență, alin. (1) conține o normă impertinentă și generală, precum că intentarea unui proces de insolvență presupune existența unui (singur-n.m.) temei, însă imprevizibil, care ar fi temeiul de intentare a unui proces de insolvență. Însă alineatele următoare prevăd că temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului, iar temeiul special de intentare a unui proces de insolvență constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său.

4.2. Art. 10 al Legii insolvenței vine în contradicție tautologică și cu articolul precedent, Articolul 9, conform căruia Procesul de insolvență se întinde doar în **temeiul unei cereri de intentare** a procesului de insolvență (denumită în continuare cerere introductivă), deci nefiind clar, totuși care este temeiul de intentare a unui proces de insolvență, propriu și formal doar **cererea de intentare** a procesului de insolvență, specificată în articolul 9 al Legii insolvenței, sau unul din cele prevăzute la art. 10.

4.3. Deci, imprevizibilitatea acestei legi constă în aceea că nu prevede posibilitatea de a determina dacă intentarea unui proces de insolvență presupune existența unui singur temei, cel prevăzut la art. 9, cererea formală introductivă de intentare a procesului de insolvență, sau doar cel general de intentare a unui proces, fie doar temeiul special. Deși, în mod firesc, logic și juridic, sub aspectul legislației comunitare, temeiurile de bază de intentare a unui proces de insolvență sunt cel puțin trei temeiuri sau condiții cumulativ obligatorii, primul, existența unei creanțe, ce corespunde celor trei condiții: certitudine, lichiditate și exigibilitate, al doilea, incapacitatea de plată a debitorului și al treilea, supraîndatorarea debitorului.

4.4. În condițiile în care legislația contestată nu conține expres și imperativ că un proces de insolvență ar putea fi intentat doar dacă sunt prezente cel puțin aceste trei temeiuri cumulative obligatorii, aceasta este imprevizibil și nu conține garanții contra abuzului, cu atât mai mult, în virtutea prevederilor alin. (1) art. 21 a Legii insolvenței instanța de insolvență are un rol absolut formal, nefiind abilitată cu dreptul, obligația sau libertatea de a verifica și a decide dacă persistă sau nu temeiul și condițiile pentru primirea cererii prealabile, dacă persistă sau nu temeiul și condițiile pentru aplicarea măsurilor asigurătorii, apoi și de intentare a procesului de insolvență, pentru că legea **obligă** imperativ, fără drept discreționar, să **admită** spre examinare cererea introductivă depusă de creditor.

4.5. Mai mult ca atât, așa cum a statuat Curtea Constituțională în pct. 23 al Deciziei nr. 69 din 19 iunie 2018 de inadmisibilitate a *sesizării nr. 83g/2018* privind excepția de neconstituționalitate a noțiunii de „creditor” din articolul 2 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, o creanță confirmată **printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă** îndeplinește toate cele trei condiții: certitudine, lichiditate și exigibilitate, însă legislația menționată nu impune obligatoriu ca (,) creanța

creditorului să nu fie doar pretinsa, **ci obligatoriu să îndeplinească** cumulativ toate cele trei condiții: certitudine, lichiditate și exigibilitate, aceasta fiind doar în cazul în care nu exista un litigiu cu privire la creanța vizată, și doar în cazul în care este **creanța este constatată**, printr-o hotărîre irevocabilă a instanței de judecată, sau o hotărîre arbitrală irevocabilă, ori o hotărîrea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărîrii judecătorești sau a hotărîrii arbitrale străine, fie că printr-o decizie (hotărîre) a organului abilitat prin legea executorie la acel moment.

5. Caracter imprevizibil au și prevederile art. 16 în coroborare cu art. 18 și art. 20 din Legea insolvenței, care reglementează cerințe imperative doar către conținutul cererii introductive DOAR a debitorului, în timp ce conținutul cererii introductive, depusă de creditor, este lasată mai mult la latitudinea, libertatea și fantezia acestuia, astfel fiind încălcat principiul consfințit în art. 16 din Constituție, cel al egalității creditorului și debitorului în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

5.1. În afara de aceasta, neclaritatea legii permite a începe procesul pe picior de inegalitate în fața legii, pretinsul creditor fiind favorizat ca și în speță, or neavând o hotărîre judiciară definitivă, pretinsa creanță a lui, deși nu îndeplinește cumulativ toate cele trei condiții: certitudine, lichiditate și exigibilitate, totuși apriori este recunoscută astfel, în timp ce argumentele și cerințele patrimoniale ale SC "Turbilon Teh" SRL, împotriva Băncii de Economii SA, **înaintate în cererea reconvențională** în dosarul nr. 20-2-639-23012014, discriminatoriu ramîn a fi lasate fără examinare, deoarece ele nu pot fi înaintate în procesul de insolvență, ceea ce pe lângă inegalitatea în fața legii, care nu acordă șanse egale părților, mai încălcă și dreptul de proprietate, consfințit de art. 46 din Constituție, art.1 din Protocolul Adițional la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

5.2. Logic și juridic, sub aspectul bunelor practici ale tarilor avansate, procesul de insolvență nu se pornește în scopul constatării creanței, ci în scopul asigurării executării, doar cînd aceasta este incontestabilă, în baza unei hotărîri executorii la momentul începerii procesului. Spre regret, legislația națională, în virtutea omisiunilor de reglementare, pune la îndoială aceasta garanție, și, practic, este o modalitate legală de atac "raider".

5.3. Datorită neclarității și imprevizibilității legilor criticate, în Republica Moldova, practic nici o întreprindere care a intrat în insolvență nu a mai fost reabilitată deoarece în continuare, este falimentată de persoanele interesate, fără a defini garanții contra abuzului, chiar și în condițiile în care încă nu exista o creanță certă, lichidă și exigibilă, respectiv, legea trebuie să facă claritate în ceea ce privește cînd se poate depune o cerere introductivă.

5.4. Neconstituționalitatea legii constă în aceea, că nu face o claritate și nu acordă garanții suficiente contra abuzului, ba mai mult, poate stimula abuzul, atunci cînd problema pretinsei creanțe sau datoriei încă nu este soluționată într-un proces civil, deja inițiat printr-o hotărîre judiciară irevocabilă, or lege contestată, nu interzice expres posibilitatea inițierii unui alt proces paralel cu unul deja pendinte, cu aceiași subiecți și obiect, între aceleași parti.

5.5. Situația este condiționată de faptul ca actuala legislație, fiind imprevizibilă, nu reglementează expres prin care acte poate fi confirmată creanța, atunci cînd se permite pornirea procesului insolvenței și desemnarea administratorului, fie și provizoriu, or ca și în speță, legea permite acapararea bunurilor pretinsului debitor.

5.6. Legile contestate nu acordă garanții contra abuzului nici sub aspectul prevederilor articolului 5 alin. (2) din Legea insolvenței conform căroră instanța de insolvență dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvență, a **litigiilor ce tin de masa debitoare**. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolvență va judeca această cauză **într-un proces separat**, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

5.7. De altfel, aceasta normă are menirea de a proteja, în cadrul procesului de insolvență, doar interesele patrimoniale ale persoanelor terțe, nu și a debitorului, ci a altor persoane interesate, când acestea nu au creanțe ce **îndeplinesc** cumulativ toate cele trei exigențe, când ei devin creditori cu creanțe validate, în litigiile lor față de masa debitoare, pentru că doar un terț, altul decât creditorul care are pretenții față de masa debitoare a debitorului, însă pretențiile creanțelor lor, încă nu pot fi validate, exact din cauza faptului că aceasta încă nu a fost constatată printr-o hotărâre judecătorească definitivă, de aceea încă nu corespund cerințelor de certitudine, lichiditate și exigibilitate. Or, acestea vor fi validate doar după ce instanța de insolvență, în virtutea articolului 5 alin. (2) din Legea insolvenței, va examina și judeca într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă, pretenția părții interesate, care invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, și doar când hotărârea în aceasta privință va fi definitivă, va fi posibil a valida creanța, deja certă și exigibilă, persoana interesată devenind creditor, validat, va putea continua executarea hotărârii, deja în cadrul procesului de insolvență, alături de creditorii inițiali.

5.8. Prin urmare, este evident faptul că articolul 5 alin. (2) din Legea insolvenței nu apără interesele debitorului și nu permite judecarea litigiilor acestuia, față de creanțele validate ale creditorilor din simplul motiv, ca firească, debitorul, **nu poate avea litigiu** cu privire la masa sa debitoare, care-i aparține. Or, odată ce instanța de insolvență a validat o creanță, deja nu mai pot exista probleme și litigii între debitor și creditorul validat cu privire la creanța validată, pentru că validarea este o fază posterioară problemei celor trei condiții: de certitudine, lichiditate și exigibilitate.

5.9. Din contra, norma vizată face o claritate, că pretinsa creanță nu poate fi validată dacă nu corespunde celor trei condiții: de certitudine, lichiditate și exigibilitate, urmînd a fi examinată, mai întîi, ca și litigiu al părții interesate, care invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, fiind firească ca instanța de insolvență va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă, și doar după aceasta, dacă va fi confirmată creanța, problema trece în procesul de insolvență, aceste procese fiind legate prin competența exclusivă doar a instanței de insolvență.

6. Pe cale de consecință, este de menționat, că admiterea spre examinare a cererii introductive, deja grav afectează libertatea de inițiativă economică și gestională a pretinsului debitor, adesea fiind un element de atac raider, sau de concurență neloială, deoarece automat, practice de drept, fără un control judiciar efectiv, condiționează aplicarea măsurilor asigurătorii, prevăzute de art. 24 din Legea insolvenței, care deja permit controlul excesiv și dirijarea pretinsului debitor de către pretinsul creditor, mai cu seama aceasta fiind prejudicabil, în cazul în care ca și în speță, pretinsa creanță este în litigiu și nu îndeplinește cumulativ toate cele trei condiții: certitudine, lichiditate și exigibilitate. Acest fapt, permite pretinsului creditor, prin intermediul administratorului desemnat la solicitarea sa, să renunțe la litigiul pendinte și să recunoască în întregime pretențiile creanțelor, fără a apăra argumentele și cerințele patrimoniale ale SC "Turbilon Teh" SRL împotriva Băncii de Economii SA, **înaintate în cererea reconvențională** în dosarul nr. 20-2-639-23012014.

6.1. Mai mult ca atât, alin. (1) art. 18 al Legii insolvenței pare a fi imprevizibil și pentru faptul că prevede o sintagmă absolut generală și incertă, precum că creditorul poate depune cerere introductivă dacă **are un interes legitim** în intentarea procesului de insolvență și își poate argumenta **creanțele** și temeiurile de intentare a procesului de insolvență. De altfel, nici această normă și nici altele din Legea insolvenței și Codul de procedură civilă nu explică ce înseamnă **un interes legitim** și de ce creditorul **este lasat doar simplu, să argumenteze, nu să probeze**, sau cu atât mai mult, **să confirme**, că (.) creanța sa îndeplinește cumulativ toate cele trei condiții: certitudine, lichiditate și exigibilitate, și că nu există un litigiu cu privire la creanța vizată, aceasta fiind constatată, printr-o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată, sau o hotărâre arbitrală irevocabilă, ori o hotărârea

judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărârii judecătorești sau a hotărârii arbitrale străine, fie că printr-o decizie (hotărâre) a organului abilitat prin legea executorie la acel moment.

7. Cit priveste art. 20 din Legea insolvenței, acesta este imprevizibil și pentru că nu conține o claritate **în ceea ce privește, dacă este optional, sau obligatoriu**, ca la cererea introductivă a creditorului să fie anexate, cumulativ macar una din alternativele expuse la toate trei poziții, și anume documentele ce **adeveresc obligațiile debitorului față** de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligații, temeiul intentării procesului de insolvență, alte documente care justifică cererea creditorului, obligatoriu, dovada notificării prealabile a debitorului de către creditor, precum și obligatoriu copia fie de pe hotărârea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărârea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe hotărârea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărârii judecătorești sau a hotărârii arbitrale străine, ori decizia (hotărârea) organului abilitat prin legea, executorie la acel moment.

7.1. Aceasta norma expresă, precum și normele separate ale Legii insolvenței și ale Codului de procedură civilă, pentru a fi previzibile, trebuie să reglementeze expres, ca la cererea introductivă a creditorului obligatoriu se anexează copia actului juridic definitiv prin care **se confirmă**, că creanța îndeplinește cumulativ toate cele trei condiții: certitudine, lichiditate și exigibilitate, și că nu există un litigiu cu privire la creanța vizată, fiind anexată obligatoriu, copia, respectiv a hotărârii irevocabile a instanței de judecată, sau a hotărârii arbitrale irevocabile, ori a hotărârii judecătorești irevocabile privind recunoașterea hotărârii judecătorești sau a hotărârii arbitrale străine. Legea trebuie să facă o claritate, că expresia *este executorie la acel moment*, se referă la momentul depunerii cererii introductive, și că se referă la una din varietățile actului juridic definitiv, din cele menționate, care denotă că (,) creanța îndeplinește cumulativ toate cele trei condiții: certitudine, lichiditate și exigibilitate.

8. Alin. (1) art. 21 al Legii insolvenței este imprevizibil pentru că deși, la general, și nici la concret, Legea insolvenței și nici Codul de procedură civilă, nu prevăd careva condiții specifice, cu atât mai mult imperative și exhaustive, precum nu prevăd expres și imperativ, că un proces de insolvență ar putea fi intentat doar dacă sunt prezente cel puțin trei temeiuri cumulative obligatorii, și nu conține garanții contra abuzului. Cu atât mai mult, nu prevăd criteriile de determinare când o cerere introductivă poate fi considerată ca fiind depusă *cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale prezentei legi*, în realitate **fiind formală, sau ca și în speță, chiar abuzivă**, nu este posibilă a fi supusă controlului judiciar, nici apriori nici aposteriori, pentru că în virtutea prevederilor alin. (1) art. 21 a Legii insolvenței instanța de insolvență **are un rol absolut formal, nefiind abilitată cu dreptul**, obligația sau libertatea **de a verifica și a decide** dacă persistă sau nu temeiul și condițiile pentru primirea cererii prealabile, dacă persistă sau nu temeiul și condițiile pentru aplicarea măsurilor asigurătorii, apoi și de intentare a procesului de insolvență, pentru că legea **obligă** imperativ, fără dreptul discreționat, să **admită** spre examinare cererea introductivă depusă, ceea ce denotă că și această norma este contrară prevederilor art. 4, 20, 23, 46 și 53 din Constituție.

9. Este de menționat, că urmare a neclarității legilor vizate, este afectată și securitatea juridică generală, deoarece, ca și în speță, normele legale contestate permit intentarea și examinarea unor procese judiciare paralele cu unul și același obiect și subiect și nefiind finalizat unul, precum că ar acorda dreptul pretinsului reclamant de a porni paralel alt proces judiciar, la propria sa discreție, ceea ce provoacă un haos juridic.

10. În așa mod generalizăm că normele contestate sunt declarative, suferă de calitate, imprevizibilitate și neclaritate, la construcția lor fiind ignorate cu desăvârșire tot ce se referă la tehnica legislativă, la regulile lingvistice și alte imperative prevăzute de Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative. Aceste norme nu respectă condițiile legalității, accesibilității și preciziei, nefiind posibilă a fi opozabile tuturor subiectelor de drept, nu sunt nici corespunzătoare tratatelor internaționale

la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, implicit nu corespund dispozițiilor constituționale și nu sunt în concordanță cu cadrul juridic existent. De altfel, în viziunea noastră, la elaborarea și adoptarea normelor legale vizate nu s-au respectat mai multe principii din cele ce urmează, fiind imposibil a le respecta și la aplicarea acestora, or normele în referință nu se subordonează coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente, consecutivității, stabilității și predictabilității, în consecință nu sunt nici accesibile.

10.1. În aceeași ordine de idei menționăm că neavând calitatea corespunzătoare, normele vizate vin în contradicție și cu prevederile art. 4 din Constituție, fiind afectat și dreptul consacrat de art. 23 din Constituție, conform căruia Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și **face accesibile toate legile și alte acte normative**.

10.2. În susținerea tezelor invocate menționăm că **statul de drept** trebuie să se fundamenteze pe principiul **legalității**, care stă la baza principiului preeminenței dreptului, prevăzut la art. 1 Convenție în coroborare cu Preambulul Convenției. Problema legalității procesului, inclusiv civil și penal, a fost expusă în **articolele 11, 12 și 24 a** Avizului nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), conform căruia, Hotărârile judecătorești se bazează pe legile adoptate de Parlament, care ca **surse ale dreptului**, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc de asemenea cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești și ... **felul cum vor fi soluționate cauzele** care vor fi promovate în fața instanțelor, iar **pentru a ajunge la o hotărâre de calitate**, acceptată atât de justițiabil cât și de societate, este nevoie **de o procedură clară, transparentă și conformă cu cerințele CEDO**, pentru a se asigura că **judecătorii sunt în măsură să le aplice prin hotărâri judecătorești de calitate**.

10.3. Din contra, lipsa unei proceduri clare și distincte generează abuzuri și privează partea vulnerabilă de elementele drepturi și garanții, cu care ar trebui să fie abilitați justițiabilii, astfel fiind îngrădite grav accesul la justiție, la un proces echitabil, și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, garantate de art. 20 și respectiv art. 53 din Constituție.

11. Este de menționat că în Hotărârile sale, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a reținut că în virtuterea garanțiilor constituționale, cadrul **legal național trebuie să fie compatibil** cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene. Or, prin *Hotărârea nr.55 din 14 octombrie 1999 privind interpretarea unor prevederi ale articolului 4 din Constituția Republicii Moldova*, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat, cu valoare de principiu, că „această prevedere comportă consecințe juridice, presupunând, mai întâi, că organele de drept, inclusiv Curtea Constituțională [...], sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional [...], acordând, în caz de neconcordanță, prioritate prevederilor internaționale”.

11.1. În aceeași ordine de idei, în Hotărârea nr. 10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 28 mai 1998 „Cu privire la interpretarea art.20 din Constituția Republicii Moldova” în redacția Hotărârii nr. 39 din 9 iulie 2001, Curtea Constituțională a menționat că „*practica jurisdicțională internațională [...] este obligatorie pentru Republica Moldova, ca stat care a aderat la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*”.

11.2. În Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 20.05.2013, Înalta Curte a menționat că, legalitatea, ca principiu de bază a statului de drept presupune conformitatea normei sau a actului de procedură privind edictarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării.

11.3. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 27.05.2014 (§§ 78-84), Înalta Curte a reținut că legea ... *constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară*,

concisă și precisă.

79. În Raportul Comisiei de la Veneția privind preeminența dreptului (adoptat la cea de-a 86-a sesiune plenară, 25-26 martie 2011) s-a stabilit: „47. Parlamentul nu poate deroga de la drepturile fundamentale adoptând texte ambigue de legi. Cetățenii trebuie să se **bucure de o protecție juridică esențială în fața statului și instituțiilor sale.**”

80. Curtea menționează că, potrivit articolului 23 din Constituție, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, făcând accesibile în acest sens toate legile.

81. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza Kokkinakis vs. Grecia din 25 mai 1993). ...Judecătorul poate să precizeze anumite elementele..., dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. vs. Regatul Unit din 7 mai 1982).

84. Formulele generale și abstracte **într-un caz concret** pot afecta funcționalitatea legii, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.

11.4. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 15.05.2015 (§§ 105-109), Înalta Curte a reiterat, că:

„105. ... articolul 23 alin. (2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși articolul 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile.

106. ... reține că potrivit jurisprudenței Curții Europene: „O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă. [...] legea trebuie să fie accesibilă într-un mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile [...]” (cauza Silver vs Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983).

107. Totodată, în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că: „[...] odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții [...]” (cauza Păduraru vs România, hotărârea din 1 decembrie 2005).

108. ... orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

109. ... prin reglementările de tehnică legislativă, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvată ale fiecărui act normativ. Respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară”.

12. În alta ordine de idei, reiteram că alin. (1) art. 21 și alte norme separate ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și ale Codului de procedură civilă vin în contradicție cu prevederile articolelor 4, 9, 16, 20, 23, 46 și 53 din Constituția Republicii Moldova, deoarece Legiuitorul **a omis să aplice mai multe** garanții contra abuzului, mijloace materiale și procesuale, de asigurare a controlului judiciar.

13. În susținerea celor relatate amintim că prin Hotărârea nr. 19 din 3 iulie 2018 PRIVIND

EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE a articolului 178 alin. (3) din Codul de procedură penală (obligația de a nu părăsi țara) (Sesizarea nr. 63g/2018), Curtea Constituțională reține, că:

51. ... pentru a corespunde celor trei criterii de calitate (accesibilitatea, previzibilitatea și claritatea), norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei într-o anumită situație, persoana poate pretinde în mod justificat că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o asemenea interpretare, norma care nu corespunde criteriilor clarității este contrară articolului 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

52. În acest context, Curtea reține că conținutul actului normativ trebuie să-i permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente sine qua non ale constituționalității unei norme.

53. Curtea Europeană a notat că nu este eronat, în sine, ca statul să aplice diferite măsuri preventive care limitează libertatea unui acuzat pentru a asigura desfășurarea eficientă a urmăririi penale (a se vedea Fedorov și Fedorova v. Rusia, 13 octombrie 2005, § 41). Totuși, acesta trebuie să aibă parte de garanții. Astfel, previzibilitatea legii este în strânsă legătură cu garanțiile unui proces echitabil, care sunt concepute pentru a evita plasarea unei persoane, pentru o perioadă îndelungată, într-o stare de incertitudine referitoare la situația sa (a se vedea Nakhmanovich v. Rusia, 2 martie 2006, § 89; Hajibeyli v. Azerbaidjan, 10 iulie 2008, § 51).

V. Prevederi relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

În baza hotărârii menționate, Curtea Constituțională a hotărât:

în sensul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin.1 lit.a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

-Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și

judcătorilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 13 5 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție.

V-I. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

V-II. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului European,
...hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

V-III. Prevederi relevante ale Legii insolvențabilității

Articolul 5. Competența instanței de judecată

(1) Cererea de intentare a procesului de insolvențabilitate se examinează de către instanța de judecată (instanța de insolvențabilitate) în conformitate cu competența jurisdicțională stabilită în Codul de

procedură civilă și în prezenta lege.

(2) Instanța de insolvabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolvabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

Articolul

9. Cererea

introdusivă

Procesul de insolvabilitate se intentează doar în temeiul unei cereri de intentare a procesului de insolvabilitate (denumită în continuare cerere introdusivă).

Articolul

10. Temeiurile

de intentare

a

procesului

de insolvabilitate

(1) Intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existența unui temei.

(2) Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

(3) Temeiul special de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil.

Articolul

16. Conținutul

cererii

introdusive

a

debitorului

(1) În cererea introdusivă a debitorului trebuie să se indice:

- a) codul fiscal și numerele conturilor bancare ale debitorului;
 - b) valoarea creanțelor creditorilor, mărimea dobânzilor și penalităților aferente;
 - c) temeiul creanțelor și termenele lor de executare, cu specificarea sumei creanțelor decurgând din daunele cauzate vieții și sănătății, precum și ale creanțelor salariale față de angajații debitorului;
 - d) suma datoriilor la bugetul public național;
 - e) motivarea temeiului insolvabilității;
 - f) date despre cererile de chemare în judecată a debitorului primite spre examinare de către instanța de judecată, precum și despre titlurile executorii asupra bunurilor debitorului;
 - g) date despre bunurile debitorului, inclusiv despre mijloacele bănești și creanțele lui;
 - h) candidatura propusă la funcția de administrator al insolvabilității/ lichidator.
- (2) În cerere, debitorul poate solicita și motiva aplicarea procedurii de restructurare.

Articolul

18. Cererea

introdusivă

depusă

de

creditor

(1) Creditorul poate depune cerere introdusivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvabilitate și își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate.

(2) Dacă cererea introdusivă este admisă spre examinare, instanța de insolvabilitate este dator să îl audieze pe debitor.

(3) Creditorul nu este în drept să inițieze proces de insolvabilitate în cazul în care debitorul se află în proces de restructurare, cu excepția cazului în care creanța a apărut după intentarea procesului.

Articolul 20.

Conținutul cererii introdusive

a creditorului.

Documentele anexate

(1) În cererea introdusivă a creditorului trebuie să se indice:

- a) denumirea/numele și prenumele creditorului și ale debitorului, sediul/adresa, alte date de identificare ale acestora, confirmate prin extrasul din registrul public corespunzător;
- b) **valoarea creanțelor** creditorului, mărimea dobânzilor și a penalităților aferente;
- c) temeiul creanțelor și termenul executării lor;
- d) mențiuni despre alte probe ce confirmă creanța creditorului;
- e) propunerea candidaturii la funcția de administrator provizoriu pe perioada de observare a debitorului;
- f) alte date, considerate de creditor ca fiind necesare pentru examinarea cererii.

(2) La cererea introductivă a creditorului se anexează:

- a) documentele ce **adeveresc obligațiile debitorului față** de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligații, temeiul intentării procesului de insolabilitate, alte documente care justifică cererea creditorului;
- b) dovada notificării prealabile a debitorului de către creditor;
- c) copia de pe hotărîrea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărîrea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe hotărîrea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărîrii judecătorești sau a hotărîrii arbitrale străine, ori decizia (hotărîrea) organului abilitat prin legea executorie la acel moment.

Articolul 21. Admiterea cererii introductive spre examinare

(1) Instanța de insolabilitate este obligată să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale prezentei legi.

Articolul 24. Dispunerea măsurilor de asigurare

(1) **După ce primește cererea introductivă spre examinare**, instanța de **insolabilitate aplică** măsurile necesare pentru a preveni modificarea stării în care se aflau bunurile debitorului în perioada de pînă la intentarea procesului de insolabilitate.

(2) Pe lîngă măsurile de asigurare prevăzute de Codul de procedură civilă, instanța de insolabilitate aplică următoarele măsuri de asigurare:

- a) numește un administrator provizoriu și obligă debitorul ca în perioada de observație deciziile privind gestionarea patrimoniului să fie luate doar cu acordul prealabil al administratorului provizoriu;
- b) la cererea motivată a creditorilor sau administratorului provizoriu ori din oficiu, dispune înlăturarea debitorului de la gestionarea patrimoniului;
- c) pune sub sechestru bunurile debitorului și corespondența lui comercială;
- d) suspendă urmărirea individuală ale creditorilor și executările silite asupra bunurilor debitorului, precum și curgerea prescripției dreptului de a cere executarea silită a creanțelor acestora contra debitorului;
- e) pune sub interdicție înstrăinarea de către debitor a bunurilor sale ori decide ca acestea să poată fi înstrăinate doar cu învoirea expresă a administratorului provizoriu.

(3) Dacă măsurile de asigurare prevăzute la alin. (2) sînt insuficiente, instanța de insolabilitate poate dispune aducerea silită a debitorului spre audiere. Dacă debitorul nu este persoană fizică, aceste măsuri sînt aplicate reprezentanților lui.

(4) Încălcarea de către debitor a dispozițiilor alin. (2) lit. e) are efectele prevăzute la art. 104.

(5) La cererea motivată a debitorului, instanța de insolabilitate poate să suspende, ca măsură de asigurare, curgerea dobânzilor, a majorărilor sau a penalităților de orice fel, sau a oricăror alte cheltuieli aferente creanțelor născute anterior perioadei de observație.

(6) Măsurile de asigurare acționează pînă la data intentării procesului de insolvență sau pînă la data respingerii cererii introductive, precum și odată cu încheierea unei tranzacții în modul stabilit de prezenta lege.

(7) Instanța de insolvență este în drept să ridice, la cerere, printr-o încheiere motivată, măsurile de asigurare aplicate, pînă la apariția circumstanțelor nominalizate la alin. (6), în modul stabilit de Codul de procedură civilă, cu excepția instituirii administrării provizorii în perioada de observație a debitorului.

V-IV. Alte prevederi relevante ale Legii insolvenței și ale Codului de procedură civilă

VI. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII:

Pornind de la cele expuse considerăm că prevederile alin. (1) art. 21 a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 193-197, art. 663), cu modificările ulterioare, în limitele în care instanța de insolvență **este obligată** imperativ, fără dreptul discreționar, să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale prezentei legi, a articolelor 9, 10, 16, 18 și 20 a Legii menționate, în parte, și la general, a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și a Codului nr. 225 din 30.05.2003 de **procedură civilă al Republicii Moldova** (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 130-134, art. 415), cu modificările ulterioare, în limitele în care nu au o suficientă claritate și previzibilitate, și nu acorda careva garanții contra abuzului. Aceasta deoarece nu specifică expres condițiile exhaustive de depunere a cererii introductive, nu prevăd criterii clare, previzibile și certe de formă, conținut și anexe, nefiind clar cînd o cerere introductivă poate fi considerată a fi depusă *cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale legii insolvenței, în partea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clară*, care ar determina condițiile de depunere a unei cereri introductive, lipsa cadrului legal coerent, previzibil și pertinent, or prevederile legale actuale, nu fac o claritate și nu acorda garanții suficiente libertății economice și dreptului de proprietate, de aceea nu corespund prevederilor articolelor 4, 9, 16, 20, 23, 46 și 53 din Constituția Republicii Moldova, respectiv în conformitate cu alineatul (1) litera a) articolul 135 din Constituția Republicii Moldova, litera a) alineatul (1) articolul 4 al Legii cu privire la Curtea Constituțională și litera a), alineatul (1) articolul 4 din Codul jurisdicției constituționale;

SOLICITĂM:

1. Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale.

2. Exercițarea controlului constituționalității prevederilor alin. (1) art. 21 a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 193-197, art. 663), cu modificările ulterioare, în limitele în care instanța de insolvență **este obligată** imperativ, fără dreptul discreționar, să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale prezentei legi, a articolelor 9, 10, 16, 18 și 20 a Legii menționate, în parte, și la general, a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și a Codului nr. 225 din 30.05.2003 de **procedură civilă al Republicii Moldova** (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 130-134, art. 415), cu modificările ulterioare, în limitele în care nu au o suficientă claritate și previzibilitate, și nu acorda careva garanții contra abuzului. Aceasta deoarece nu specifică expres condițiile exhaustive de depunere a cererii introductive, nu prevăd criterii

clare, previzibile si certe de forma, continut si anexe, nefiind clar cind o cerere introductivă poate fi considerata a fi depusa *cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale legi insolabilității, în partea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedura clara*, care ar determina condițiile de depunere a unei cereri introductive, lipsa cadrului legal coerent, previzibil si pertinent, or prevederile legale actuale, nu fac o claritate si nu acorda garantii suficiente libertatii economice si dreptului de proprietate, de aceea nu corespund prevederilor articolelor 4, 9, 16, 20, 23, 46 și 53 din Constituția Republicii Moldova.

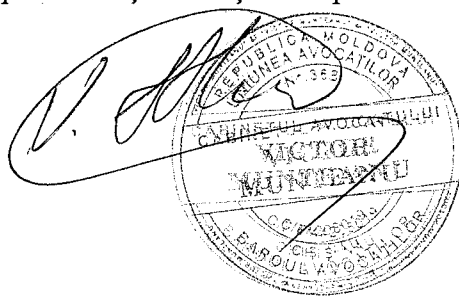
VII. DOCUMENTELE ANEXATE:

Anexă: materialele relevante ale cauzei civile.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declarăm pe onoare ca informațiile care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și corespund convingerii personale și libertății de exprimare.

Avocat
24 septembrie 2018

Victor Munteanu

Dosarul nr. 2i-192/18

ÎNCHEIERE
În numele legii

09 octombrie 2018

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței:

Judecător

Gheorghe MÎȚU

Grefier

Vadim BALAN

Cu participarea:

Reprezentantului creditorului BC "Banca de Economii" S.A. în proces de lichidare – Oleg Cojuhari

Reprezentantului debitorului SC "Turbilon-Teh" SRL – avocatul Victor Munteanu

Examinînd în ședința de judecată publică cererea introductivă depusă de creditorul BC "Banca de Economii" S.A. în proces de lichidare cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului SC "Turbilon Teh" SRL,

A C O N S T A T A T :

La data de 19.12.2017 creditorul BC "Banca de Economii" S.A. în proces de lichidare a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere introductivă prin care a solicitat intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul SC "Turbilon-Teh" SRL.

Prin Încheierea Curții de Apel Chișinău din 26.12.2017 cererea introductivă a fost admisă spre examinare, aplicîndu-se măsurile de asigurare prevăzute de Legea insolvabilității.

Ulterior, prin Legea nr. 254 din 01.12.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (în vigoare din 05.01.2018), s-a modificat art. 355 din Codul de procedură Civilă RM, stabilindu-se competența judecătoriilor la examinarea cauzelor de insolvabilitate.

Prin Încheierea din 11.01.2018 a Curții de Apel Chișinău, cauza de insolvabilitate la cererea introductivă din 19.12.2017 înaintată de creditorul Banca de Economii S.A. în proces de lichidare privind intentarea procesului de insolvabilitate față de SC "Turbilon Teh" SRL a fost transmisă pentru judecare în instanța competentă – Judecătoria Chișinău.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău din 15.02.2018 cererea introductivă depusă de creditorul BC "Banca de Economii" S.A. în proces de lichidare cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului SC "Turbilon Teh" SRL a fost primită în procedură de examinare.

În ședința de judecată reprezentantul debitorului SC "Turbilon-Teh" SRL – avocatul Victor Munteanu a înaintat o cerere prin care a solicitat instanței de judecată ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 21, alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 în partea în care instanța de judecată este obligată imperativ, fără dreptul discreționar, să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea Codului de procedură civilă și a Legii insolvabilității.

În ședința de judecată reprezentantul creditorului BC "Banca de Economii" S.A. în proces de lichidare – Oleg Cojuhari a solicitat respingerea cererii înaintate de reprezentantul debitorului.

Studiind cererea depusă de către reprezentantul debitorului SC "Turbilon-Teh" SRL – avocatul Victor Munteanu, instanța de judecată ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie admisă, din următoarele considerente.

Din prevederile art. 12¹, alin. (1)-(3) CPC rezultă că: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pladoariile.

Din prevederile art. 135, alin. (1), lit. g) din Constituție rezultă: Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit pct. 79-80 din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate): "[...] controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. [...] dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale".

Potrivit pct. 82-83 din aceeași hotărîre, Curtea a statuat că: "[...] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că

este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

[...] verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82”.

Din conținutul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate rezultă că se solicită verificarea constituționalității art. 21, alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în partea în care instanța de judecată este obligată imperativ, fără dreptul discreționar, să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea Codului de procedură civilă și a Legii insolvenței prin prisma art. 4, 9, 16, 20, 23, 46, 53 din Constituție.

Ținând cont de faptul că au fost întrunite toate condițiile citate mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată urmează să fie admisă.

Reieșind din cele expuse mai sus, în temeiul art. 135, alin. (1), lit. a) și g) Constituție, art. 12, alin. (1) și (3) CPC, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea reprezentantului debitorului SC ”Turbilon-Teh” SRL – avocatul Victor Munteanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 21, alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în partea în care instanța de judecată este obligată imperativ, fără dreptul discreționar, să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea Codului de procedură civilă și a Legii insolvenței.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21, alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în partea în care instanța de judecată este obligată imperativ, fără dreptul discreționar, să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea Codului de procedură civilă și a Legii insolvenței.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexa.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Copia corespunde originalului

Gheorghe MÎȚU

